

A HTMT HÍREI

Kíráásra kerültek az MTA Domus ösztöndíj pályázatai

A Magyar Tudományos Akadémia Domus ösztöndíjprogramja senior és csoportos ösztöndíjakkal segíti a szülőföldi magyar nyelvű és tárgyú kutatások folytatását, a Kárpát-medencei magyar kutatók együttműködését. [...] A 2021-es év MTA Domus ösztöndíj pályázatait (a Magyarországi ösztöndíj illetve szülőföldi ösztöndíj pályázatot) 2021. április 9. 14 óráig, az Akadémiai Adattárhoz kapcsolt Domus pályázati rendszeren keresztül kell benyújtani. További információkért kérem látogasson el az alábbi...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Nők a menedzseri székben: Románia az élenjárók közé tartozik az EU-ban

Bármily meglepő is, Románia az élbolyba tartozik az Európai Unióban a női cégvezetők aránya alapján. Az uniós statisztikai hivatal, az Eurostat adatai szerint 2020 harmadik negyedévében a menedzserek között Lettországból volt a legmagasabb a szexuális nem tagjainak az aránya, 45 százalék. A rangsorban olyan államok következnek, amelyeket az emancipáció tekintetében távolról sem szoktak az élenjárók között számon tartani: Lengyelország (44 százalék), Bulgária (42), Magyarország (42) és Szlovénia (42). Bár Dániában, Németországban és Hollandiában a nők társadalmi státusa általánosságban magasabb, mint Dél-, illetve Közép-Kelet-Európában, az adatok azt mutatják, hogy a üzleti világban ez kevésbé érvényesül...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Válságköltségvetés született a Krónikának nyilatkozó gazdasági szakember szerint

Az elmúlt évekből megörökölt szerkezeti egyensúlytalanságok rontják tovább a koronavírus-világjárvány és a fertőzés terjedésének megakadályozására bevezetett óvintézkedések miatt kialakult gazdasági válságot Romániában a szakértő szerint. [...] „Az elfogadott 2021-es évi állami költségvetés sarokszámaiból kiindulva jó hír, és pozitív folyamat kezdete lehet, hogy beruházásokra a bruttó hazai termék (GDP) 5,5 százalékát különítették el, ami magasabb, mint a tavalyi 5,1 százalék” – értékelt szerdán Rácz Béla Gergely közgazdász, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem közgazdaság- és gazdálkodástudományi karának egyetemi adjunktusa a parlamentben egy nappal korábban a kormány által beterjesztett formában elfogadott büdzsé kapcsán. [...] A rossz hír viszont véleménye szerint az, hogy az elmúlt évek strukturális egyensúlytalanságai átöröklődtek az idei költségvetésbe... [...] Az idei költségvetésben 7,16 százalékos hiánnyal számolnak...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Nem lendített a gyermekvállalási kedven a kijárási tilalom, elmaradt a baby boom

Csíkszeredában némileg nőtt a születések száma, Sepsiszentgyörgyön, Szatmárnémetiben és Kolozsváron ellenben csökkent – derül ki a Maszol által lekért adatokból. A járvány miatt bevezetett kijárási tilalom mellett, hogy gátat vet a koronavírus terjedésének, más jellegű következményekkel is jár majd, jóslták tavaly tavasszal pszichológusok és laikusok egyaránt: meg fog ugri a születések és a válások száma. Utóbbi prognózis ellenőrzése bonyolult, mivel, ha be is következik, hosszabb időintervallumban megnyilvánuló jelenségről lehet szó. A megjövendőlt baby boomról azonban már ki lehet jelteni, hogy elmaradt. Több erdélyi város adatai azt mutatják, hogy a több hónapos összezártág nem fokozta, de nem is csökkentette a párok gyermeknemzési hajlandóságát, a születések száma nem változott számottevő mértékben az elmúlt évekhez képest. [...] Magyarországon is hasonló a helyzet, mint Erdélyben...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Politikum: Milliárdokkal olajozott érdekházasság: Így hódította meg az RMDSZ-t a Fidesz

Kezdetben kivéztette, de miután belátta, hogy nem tudja megkerülni, lojalitási versenybe hajszolta az RMDSZ-t a Fidesz. Hidegháborúból egy olyan viszony alakult ki, amely révén a magyar kormány páratlan befolyást épített ki Erdélyben. Eközben az RMDSZ ellenzékeként fellépő Tőkés-csapat a Fidesz stratégiai partneréből „nemzetarúlóvá” vált. [...] Bárdi Nándor, Salat Levente, Toró Tibor, Székely István Gergő de főleg Kiss Tamás nemzetpolitikáról szóló írásai, előadásai határozzák meg azt a keretet, amelyben az eseményeket értelmezem. Anyagom gerincét a fenti periódus sajtószemléje alkotja az Udvardy Frigyes-féle kronológia, illetve az MTI archívuma alapján. Ennek előnye, hogy a korabeli sajtóbeszámolók az események, nyilatkozatok pontos tükrét nyújtják...” Forrás: Atlatszo.ro: [teljes cikk >](#)

A romák sérülékenysége: Iskola és munka

Februárban egy fontos gyűjteményes kötet jelent meg, a tudományos publikációkról neves Springer kiadásában. Az angol nyelvű kiadvány, Social and Economic Vulnerability of Roma People, azaz nyers fordításban A romák társadalmi és gazdasági sérülékenysége, éppen az oktatás, az iskolázottság, és az ezzel összefüggően a munkapiaci lehetőségeket helyezi középpontba. A témáról a kötet egyik társszerkesztőjével, Toma Stefániával beszélgettünk, aki tanulmányt is írt a könyvben, valamint Plainer Zsuzsával, aki szintén a szerzők egyike; mindketten a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet kutatói. [...] Az egyik sérülékenységet okozó tényező gyakran a címkézésből ered, hiszen attól a pillanattól kezdve, hogy egy gyermekre rátesszük a címkét, hogy „cigány”, szinte teljesen mindegy, hogy romának tartja-e magát vagy sem: ha a környezete annak tartja, akkor élete során kénytelen lesz negatív sztereotípiákkal és előítéletekkel küzdeni. [...] A tavaly közzétett European Values Study kutatások szerint 10 romániai magyar közül 5-ön nem tartják kívánatosnak, hogy a szomszédjuk roma ember legyen, tehát létezik egy viszonylag erős romaellenesség...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Bethlen Gábor konstantinápolyi követének a kriptáját találták meg a székelyföldi Gyulakután

Lapunkban beszámoltunk már arról, hogy nagyszabású felújítási munkákat kezdődött a gyulakutai református templomnál: A falak nedvesedésének megszüntetése érdekében vízelvezető rendszert építenek ki; falkutatás történt, elkezdték az orgona felújítását, tervezik a kazettás famennyezet restaurálását is, ám mindezekhez minisztériumi engedély és előzetes régészeti ásatás szükséges. Februárban a szakemberek már két ásatást is elvégeztek, amelyek során igen értékes tárgyi leleteket hoztak felszínre a talajból. [...] Ugyanakkor az egyik szelvényben egy 10-11. századi sírra bukkantak. Innen nemcsak teljes emberi csontvázak kerültek elő, hanem egy S végű hajkarika is, amelynek a honfoglalás kori magyar női sírokból szoktak előbukkanni, továbbá egy ezüstszállakkal átszőtt szövetszövetdarab is felszínre került [...] A negyedik szelvényt annak reményében kezdték feltárni, hogy megtalálják a helyi patrónusok, a Lázár grófok és Szövérdi Gáspár János (Bethlen Gábor bizalmasa és konstantinápolyi nagykövete) családi kriptáit. [...] ... négy aranygyűrű került elő, egyiken a Bethlen Sofi felirat egyértelműen egykori tulajdonosára, Bethlen Zsófiára, Szövérdi Gáspár János második feleségére utal, és egyben azt is valószínűsíti, hogy a Szövérdi család kriptájáról van szó, A csontokat a kriptában hagyták, de mintát vettek belőlük, hogy DNS-vizsgálatnak vessék alá őket. ...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Különleges, Szent László-legendát ábrázoló freskót restauráltak a Szeben megyei Somogyomon

A Szeben megyei Somogyom evangélikus templomában különleges, Szent László-legendát ábrázoló falképet restauráltak a magyar kormány finanszírozásával működő Rómer Flóris-terv keretében – közölte a Teleki László Alapítvány. Somogyom 850 lelkes település, magyar lakosainak száma kevéssel 200 fölötti. Kiss Lóránd és munkatársai feltárták és konzerválták a hajó északi falán a legfelső regisztert. A felső regiszter teljes felületét a Szent László-legendá falképciklus tölti ki. A teljes felületből mintegy 38 négyzetméter felületet borít középkori falkép. A somogyomi Szent László-legendá kitűnik rendkívüli részlet gazdagságával (építészeti elemek, fegyverzetek, páncélok stb.), illetve néhány olyan részlettel, melyekkel az eddig ismert legendaábrázolásokról nem találkozunk (pl. a Szent László bárdját hordozó apród). [...] A szentély déli falán egy rendkívül ritka ikonográfiai ábrázolást, egy ún. „élő kereszt” jelenetet sikerült beazonosítani...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Deák István, erdőmérnök

Bárhol is dolgozott különböző vezető tisztségekben, dr. Deák István okleveles erdőmérnök, a közgazdaságtudományok doktora, a Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületi tagja sohasem mondott le örök szenvedélyéről, a természet, az erdő, az állatok, a vadászat szeretetéről, ami ma, a nyolcadik évtized derekán túl sem hunyt ki. Nemcsak puskával hódol kedvtelésének, hanem hosszú élete során vadászati és munkaszervezési szakkönyvekkel, szaklapokban közölt vadászcikkek sokaságával is. [...] Hogyan, miért, miről kezdett el írni? – Marosvásárhelyen dolgoztam, amikor egykori tanárom, aki a földmérést tanította a középiskolában, és olyan ismeretekkel vértezett fel, ami kiváltotta egyetemi tanárom elismerését is, a hetvenes évek kezdetén megkérdezte, hogy nem társulnék-e be készülő könyvének megírásába. A munkavédelemről szól a könyv (1973), amelyben kisebb részletek mellett a baleseteknél szükséges elsősegélynyújtásról szóló résznek vagyok a szerzője...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Fejes Ildikó; Identitásformáló Erdélyben a vallási hovatartozás

Az erdélyi magyarság számára a vallási hovatartozás a legtöbb esetben önazonosságot meghatározó tényező. Ha azonban a nemzeti identitás fő alkotóelemei elsősorban befele irányuló, önépítő, a saját értékeikre összpontosító, és nem kifelé támadó tényezők, akkor talán az egyházaknak is kevésbé kell ennek az „örző-védő” szerepnek a frontvonalában harcolniuk – jelentette ki a Krónikának Fejes Ildikó csíkszeredai vallásszociológus, az MTA külső köztestületének tagja. Több mint másfél évtizede foglalkozik vallásszociológiai kutatásokkal, az erdélyi, székelyföldi régióban vizsgálta, vizsgálja a vallásosság különféle vonatkozásait. [...] A legjelentősebbnek azt tartom, hogy 2010-ben egy több mint 600 főre kiterjedő, mintegy 240 kérdést tartalmazó kérdőív kutatást végezhettem Csík térségében. Ennek eredményei komplex képet adtak az itt élők vallásosságáról. A székelyföldiek nagy többsége számára a kereszténység, a vallásos neveltetés, az élet nagyobb eseményeinek, de profán ünnepeinek is vallásos milióbe helyezése olyan természetesen, magától értetődő, mint az, hogy az itt élők nagy része magyar nyelven beszél. Ezt hívjuk hagyományos, egyház

közeli vallásosságnak. Ugyanakkor, ahogyan az itteni társadalomban is erőteljesebben érződnek a modernizáció, illetve posztmodernizáció hullámai. [...] a vallásosság különböző dimenzió mentén mért magas értékek megmaradtak és ezek szinte változatlanul Európa legvallásosabb országai közé helyezik Romániát az elmúlt 20 évében is, számos mutató mentén az erdélyi magyarok a romániai románoknál is vallásosabbnak mutatkoznak...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató interjú: Balázs Imre József és Kelemen Kinga Madárabécije

Két sokoldalú és kíváncsi kutató-alkotó, egy természetbúvár költő és egy ökológus-illusztrátor közös munkájaként született meg az a könyv, amelynek hatására remélhetőleg többen indulnak majd kirándulni, vagy lesik akár tömbház-ablakokból szárnyas szomszédjaikat. Balázs Imre József, az MTA külső köztestületének tagja, és Kelemen Kinga új kötete, a Madárabécé negyven madárfajt mutat be versben és képben. [...] A szerzővel és az illusztrátorral lapoztuk fel a csíkszeredai Gutenberg üdítően friss, nem csak gyerekeknek szóló kiadványát. [...] Az elképzelés az volt a Gutenberg Kiadó részéről, hogy akár gyerekeknek szóló madárhatározó is lehessen a verseskötet, egy határozó pedig élethű madarakat kíván. Ebből kiindulva láttam hozzá a rajzoláshoz...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: A sóbányákkal együtt leépült az aknasugatagi magyarság is

Mint étel és só, úgy fonódott össze a máramarosi Aknasugatag magyarságának életútja a település sóbányájának sorsával. Évszázadokig együtt virágoztak, majd 1952-től indult a közös leépülés. A bánya beomlása után a magyar mesteremberek jelentős része elvándorolt. Elkótyavetyélt földjeikre, házaikba környékbeli román állattenyésztők költöztek. [...] Napjainkban az RMDSZ helyét az idősek klubja vette át. „Vége. Még ez a korosztály kimegy, aztán már nem jön senki” – vetíti előre az aknasugatagi magyarság szomorú jövőjét Kolozsvári Károly. Nem is csoda, hogy az RMDSZ-székházként, bálteremként, magyar házként működő épület bejárata fölött a Barátság Idősek Klubja felirat díszel. Ahhoz képest, hogy száz évvel ezelőtt a település 1800 lakójából szinte mindenki magyarnak vallotta magát, és az 1977-es népszámláláson is még többségben volt a magyar közösség, az RMDSZ nyilvántartásai szerint napjainkban mindössze 150-re rúg a magyarok száma...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: A biopolitika és a lockdown ára

Lassan egy teljes éve a világiárvány büvkörében élünk. Egy évvel ezelőtt még százak sétáltak nagy nyugalomban az utcán, hétvégeként a téli vendéglők, kocsmák ezernyi emberrel voltak tele, hangulata volt a téli estéken a borozásnak, sörözésnek, s öleléssel köszöntöttük egymást, ahogy azt neurobiológiai igényeink kívánják és elvárják. Aztán hirtelen, 2020 februárja végén „aszimptomatikus”, vagyis tünetmentes koronavírus-beteget jelentettek Romániában, rá két hétre pedig beléptünk egy új korszakba, és egy új fogalmat is megtanultunk: lockdown. [...] Ioannidis idézi Michael Levitt Nobel-díjas biológusprofesszor tanulmányát, amelyben utóbbi kimutatta, hogy Kínában azért sikerült viszonylag hamar megfékezni a vírust, mert már 2019 november-decemberében eljutott a fertőzési csúcusra: magyarán a vírus szabadon terjedt, és a járvány bejárta szokásos Gauss-görbéjét. A témában 2020 tavaszán Giorgio Agamben olasz filozófus nyilatkozott elsőként...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Kettős, történelmi piarista évforduló

Amint nem beszélhetünk összmagyarságról Erdély nélkül, ugyanúgy elválaszthatatlan ezen régió történelme az alapításának (1721. március 7.) 300. évfordulóját ünneplő Piarista Rend Magyar Tartományá emberformáló, nevelő és kultúrateremtő szolgálatától. [...] A kincses városban ugyanakkor az idén emlékezünk meg arról, hogy 245 esztendővel ezelőtt Mária Terézia 1776. június 7-én kelt elhatározásával a feloszlott jezsuita rend tanintézményei közül a gimnázium, az egyetem bölcséleti és mennyiségtani kara, a nemesi konviktus, valamint a Szent Józsefről nevezett Báthory–Apor Szeminárium igazgatását és tanárokkal való ellátását a Kegyes Tanítórendre bízta. [...] Csupán Kolozsváron a letelepedéstől számított 172 esztendő folyamán – a szerzetesi intézményeknek a kommunista hatóságok általi, 1948-ban történt önkényes feloszlásáig – a piaristák több mint hetvenezer magyar, román, német, zsidó és örmény ifjút részesítettek magas színvonalú oktatásban, nevelésben, felkészítve őket életútjukra...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Szökési kísérletek 1989 decembere előtt a diktatúrából

Senki sem tudja pontosan, hányan próbáltak átszökni a határon Ceaușescu Romániájából. Becslések szerint a sikertelen kísérletek áldozatainak száma több ezerre tehető. Akit a határőrök nem lőttek le, de itt ragadt, arra nehéz idők vártak. [...] Romániában a legkeményebb diktatúrát élte át a lakosság, ahol a Szekuritáté szeme mindent látott, keze mindenhova elért. Miskolci Attila egy szilágysági kisvárosban született a múlt század hatvanas éveinek elején. A kisvárosoknak sok előnyük, de rengeteg hátrányuk is van. [...] Nem volt az egyedüli, aki úgy gondolta, más megoldás nincs, mint átszökni a határon, és meg sem állni egy új, jobb világ kapujáig. Ráakadtak valakire, aki megígérte, elvezeti őket a Dunához, ahol gond nélkül átjuthatnak Jugoszláviába...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Autóipari csúcsüzem nyílt Újvidéken

A Continental újabb szerbiai üzemének tegnapi ünnepélyes megnyitóján jelen volt Aleksandar Vučić, szerb államfő és Ana Brnabić szerb miniszterelnök is. A 8000 négyzetméteres üzem és irodahelyiség összértéke 140 millió euró. A német Continental Autóipari Cégcsoport újabb szerbiai üzemében legkevesebb 500 személyt foglalkoztatnak majd, ahol műszerfalak és kijelzők mellett intelligens vezérlőrendszerek kifejlesztésén dolgoznak majd a szakemberek. A német vállalat már három éve üzemelteti Újvidéken a kutatási és fejlesztési központját. Itt több mint 600 informatikai szakember dolgozik. [...] A Continental Automotive megnyitása nagy nap, hiszen ez lesz Újvidék egyik legnagyobb gyára, aminek köszönhetően tovább fejlődik a régió - tette hozzá Vučić. A tervek szerint Újvidéken áprilisban megalakul az első mesterséges intelligenciával foglalkozó intézet is...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Nyílt nap a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon

A szabadkai székhelyű Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon négy szakirány közül választhatnak a végzős középiskolások. Annak érdekében, hogy ezt a választást megkönnyítsék a fiataloknak és hogy megismertessék velük a tanintézményt, a hétfőgén nyílt napot tartottak, amelyen a középiskolások mellett azok szülei is részt vehettek. A nyílt napon több mint harminc fiatal, a remények szerint a kar jövődi hallgatói vettek részt, akikhez a számukra megszervezett program elején Námesztovszki Zsolt, a kar pénzügyi dékánhelyettese szólt, aki többek között a meghirdetett szakirányokról és az ösztöndíj-lehetőségekről ejtett szót. Az idén négy alapképzésre hirdettük meg a felvételit, ezek az óvodapedagógusi, az okleveles tanító, az okleveles kommunikátor és nevelő szakok...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: Kiss László, Széchenyi-díjas csillagász

A Budapesten élő, Horgoson született Kiss László (1972) csillagász, kutatóprofesszor, az MTA rendes tagja, a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont főigazgatója, a Magyar Csillagászati Egyesület elnöke, 2019-ben Széchenyi-díjat kapott, 2020-ban az év ismeretterjesztő tudósa lett. Hogyan lesz egy zárkózott horgosi gyerekből a tudomány népszerűsítésében is élen járó, elismert csillagász? [...] Apám a 1970-es években egy tipikus szocialista jugoszláviai feltörekvő magyar fiatal volt. Esti iskolában végezte a középiskolát meg a főiskolát, mellette a vajdasági magyar humoristák évkönyvébe időnként publikált. A csillagos ég bővölete apámtól származik, aki 1974-ben anyámat a házassági évfordulójukra megajándékozta Fred Hoyle Csillagászat című könyvével. Édesanyámat ez nem különösebben kötötte le, nem úgy engem, a 7-8 éves nebulót. Nem sokat értettem a szerb szövegből, de a fotók nagyon tetszettek, és felébredt bennem a vágy, hogy ezeket a dolgokat a saját szememmel lássam a csillagos égbolton...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: Hamarosan megnyílnak a szlovák tájház Topolyán

A bajsai Sár utcában három tájház sorakozik szinte egymás után. A legfeltűnőbb a szlovák, mely élénk kék színével azonnal magára vonja az utcán közlekedők figyelmét. A Topolya községhez tartó településen több mint háromszáz éve élnek együtt békességben a magyarok, a szerbek és a szlovákok, a 2002-beli népszámlálási adatok szerint utóbbiak száma 162. [...] Az elmúlt héten Bajsára látogattam, és a szlovák tájházban dr. Tóth Isaszegi Sándor tulajdonos kalauzolt körbe. [...] A ház eredetéről nem sokat tudunk, annyit azonban igen, hogy mintegy százharminc éves lehet, mivel találtunk magyar királyi katonatérképeket, melyeken be vannak rajzolva az utcák, a telkek, a házak. Nagymamám édesapja élt ebben az ingatlanban, ők 1948-ban vásárolták meg, én e falak között jöttem világra 1951-ben. Mesélte dr. Tóth Isaszegi Sándor, hozzátéve, hogy a tájház felújítására a Szlovák Külhoni Irodától kaptak támogatást, mely eszközökből elvégezték a tetőcserét az épületen. A teljes fényében pompázó szlovák tájházat szeretnék mihamarabb ünnepélyesen megnyitni, erre azonban csakis a járványügyi intézkedések enyhítése után lesz lehetőség...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: A Forum teljesítette az éves kiadói tervet

A járványhelyzet okozta nehézségek ellenére az újvidéki Forum Könyvkiadó Intézetnek sikerült teljesítenie az éves kiadói tervet. A tavalyi év első felében verseskötetek, regények, gyerekkötetek, novembertől mostanáig pedig tanulmánykötetek jelentek meg a Forum Könyvkiadó gondozásában. Virág Gábor igazgató, az MTA külső köztestületének tagja elmondta: miután tavaly minden könyvvásár és fesztivál elmaradt a vírusjárvány miatt, reméli, hogy az idei júniusi budapesti Könyvhetet nem napolják el, a kiadó most erre is készül néhány szépirodalmi kötet kiadásával, de a vajdasági magyar gyerekirodalom is gazdagszik két új kötetel...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Szakma Sztár fesztivál Topolyán

A szakmában összesen 11 versenyző mérettette meg magát a Szakma Sztár Fesztivál topolyai elődöntőjén. A Sinkovics József Műszaki Középiskola után a jövő héten Adán és Nagybecskerekén folytatódnak az elődöntők. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által szervezett Szakma Sztár Fesztiválon a külföldi magyar diákok 2017 óta vehetnek részt. A verseny nagy népszerűségnek örvend, hat középiskolából összesen 45 tanuló jelentkezett a selejtezők egyikére...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Megkésett sorok a Bácsország indulásának 25. évfordulójáról

Újságok, folyóiratok vonatkozásában a jubileum mindig a visszalapozás ideje, a múltidőző emlékezése. Az indulás, a kezdet felidézésének felemelő pillanata végső soron a (küzdelmesen) megtett út áttekintése. Ezért érthető, hogy most, a Bácsország negyedszázados évfordulója kapcsán régi, megsárgult újságpéldányokat lapozgatok, régi újságcikkeket betűzök, alkalomszerűen az indulás felfedezésének tényei után kutatva. Egy honismereti folyóirat negyedszázados jelenléte itt, a déli végeken már önmagában véve eredmény, annál is inkább, ha a mellékletből kifejlődő folyóirat felfelé ívelő pályán haladt, idővel megerősödött, kiterelvényesedett, és ma is becsülettel megállja a helyét. A Bácsország lendületet adott: serkentette és munkára ösztönözte a honismereti kategóriába besorolható, különféle diszciplínák művelőit. A bennfentesek, akik közelebbről is ismerték e vállalkozás főszereplőit, már valamikor 1995 tavaszán értesülhettek arról, hogy készül egy honismereti vállalkozás, melyhez munkatársakat toboroztak, és melynek ötletadója/névadója Magyar László jeles szabadkai levéltári kutató és helytörténész volt, felelős szerkesztője pedig Szekeres László, az ismert régész és muzeológus...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

László atya újjászervezi a csonoplyai magyar közösséget

A nyugat-bácskai szórványtelepülésen, Csonoplyán, évtizedek óta nincs magyar nyelvű iskolai oktatás. A nagy múltú, ám napjainkban fogyatkozó közösség tagjai derekasan küzdenek a megmaradásért. A helyi egyházközség, élén Hajdú Lászlóval, a Mindenszentek-templom plébánosával tavaly a Bethlen Gábor Alapnál sikerrel pályázta meg egy plébániai közösségi terem kialakítását. 2019-ben érkeztem Csonoplyára, akkor nevezett ki ide a főpásztor. [...] Januárban kezdtük az anyanyelvűpoló csoport szervezését. Ebből a szempontból szintén nehéz helyzettel szembesültem Csonoplyán, nevezetesen, hogy a gyerekek nem tudnak magyar nyelven írni, olvasni. Magyar oktatás már nagyon régóta nincs a településen, a kultúregyesületi tevékenység pedig nem elég élénk. Megkértem Bosnyák Annamáriát, aki a nemesmiliticsi általános iskolában tanítónő, hogy vállalja el ezeknek az anyanyelvűpoló csoportoknak a vezetését...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Óriási gond a Dunában felgyűlt rengeteg hulladék

A Dunában található tetemes mennyiségű hulladékot főleg csomagolóanyagok és műanyagpalackok alkotják – erről tájékoztatott sajtóközleményében Katarína Gálíková, a Szlovák Tudományos Akadémia szóvivője. Egy nemzetközi szakemberekből álló munkacsoport a PlasticFreeDanube projekt keretében feltérképezte a Duna szakaszát Bécstől a bósi vízi erőműig, megvizsgálva a folyó szennyezettségét. [...] Majd a kigyűjtött szemetet különféle kísérleteknek vetették alá. Megállapítást nyert például, hogy a hab polisztrénből azonos idő alatt több mikro-műanyagrészcseke bomlott le, mint a műanyagpalackokból...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A szlovák külügy bekérte a magyar nagykövetet Szijjártó Péter szerdai látogatása miatt

A szlovák külügyminisztérium csütörtökön jelezte, hogy bekérte Magyarország pozsonyi nagykövetét, miután szerdán Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszter Komáromban tett látogatást. A szlovák külügy közlése szerint a nagykövetnek magyarázatot kellene adnia Szijjártó Péter lépéseire a szlovák állampolgárságról szóló törvénymódosítás kapcsán. Ivan Korčok, a liberális SaS külügyminisztere kijelentette, hogy “Magyarországgal jószomszédi kapcsolatokat szeretnénk, de nem engedem, hogy beleszóljanak a belső ügyeinkbe”. Elmondása szerint Szijjártó a hétvége folyamán arra kérte őt, hogy üljenek le tárgyalni az állampolgársági törvény módosításáról. “Egyértelműen elutasítottam ezt, mivel ez a mi szuverén, szlovák ügyünk, és tartózkodásra kértem, mivel ezzel kapcsolatban nálunk folyamatban van a törvényalkotási folyamat. [...] Ahogy arról a szlovákiai magyar sajtóban elsőként beszámoltunk, Martin Klus szlovák külügyi államtitkár február 24-én a TA3 vitaműsorában Abháziát, Kelet-Ukrajnát, a Donyec-medencét és más, hasonló háborús térségeket emlegette annak indoklásaként, hogy miért nem teszi lehetővé a szlovák állampolgársági törvény a kettős állampolgárságot a felvidéki magyarok számára is. [...] Forró Krisztián, az MKP elnöke a hétfői sajtótájékoztatóján elfogadhatatlannak nevezte Martin Klus (SaS) külügyi államtitkárnak a szlovákiai magyarokról tett kijelentéseit és a bocsánatkérést követel...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Politikum: Létszükséglet és befolyásépítés, ömlenek a magyar milliárdok a határon túlra

Mióta létrejött a Nemzeti Együttműködés Rendszere Magyarországon, évről évre sok milliárd forint kerül a magyar államkasszából a határon túli közösségekhez – egy évtized alatt a Bethlen Gábor Alapnál (BGA) jóváhagyott támogatások összege már euróban is átlépte az egymilliárdos határt. Egy nemzetközi újságírócsoport megvizsgálta a támogatási rendszert és azt is, mire költik a kedvezményezettek a pénzt. A szlovákiai, romániai, szerb, szlovén és horvát újságírókból álló nemzetközi csapat a dotációkat megvizsgálva óriási eltéréseket talált a nyilvánosan elérhető adatbázisokban, melyekről képet kaphatnánk a pénzek átlátható elköltéséről. A 2011–2020-as időszakban például 1,35 milliárd eurónyi támogatásról született döntés a BGA-nál, ám a nyilvánosan elérhető adatbázisban ennek az összegnek csupán 62 százaléka szerepel szerződéses támogatásként. [...] Az egyes projektek dokumentációja gyakran hiányos, hiányzik, milyen kritériumoknak kell megfelelni, sok esetben utólag módosítják a megítélt összegeket – néha évekkel a döntés után –, és nem közlik ennek okát, a beszekentelt dokumentumok sokszor olvashatatlanok. A BGA nem válaszolt az újságírók ellentmondásokkal és a támogatási rendszer felépítésével kapcsolatos kérdéseire. Szlovákiai szervezeteknek 2011 és 2019 között minimum 144 millió eurót hagyott jóvá a BGA...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Csontváry Kosztka Tivadar emlékházat terveznek Gácson

A Losonci járásban levő Gácson (Halič) az egykori iskolaépületet Csontváry Kosztka Tivadar tiszteletére emlékházzá alakítják át. A polgármester rendkívül jó ötletnek minősítette a tervet, és egy olyan pozitív lépésnek, amely hozzájárulhat a község népszerűsítéséhez és egyben az egész nógrádi térség turisztikai látványosságainak gyarapításához is. A felújított épületben mindenekelőtt Csontváry Kosztka Tivadar művészetét prezentálják. Ugyanakkor bemutatják a valamikori gyógyszertár épületét, berendezését is, amelyet tíz évig működtetett. A község történetéhez hozzátartozik a Forgách-család is, akik hattornyos várkastélyt építettek itt. [...] Mindezeket szeretnék bemutatni az emlékházban, valamint különféle kézműves foglalkozásokat, rendezvényeket és tanfolyamokat is szeretnék szervezni. [...] A magyar-szlovák határon átnyúló együttműködés keretében a salgótarjáni Dornyai házban Mustó János emlékház létesül...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Andrássy Manó-emlékévé kezdődött a betléri kastélyban

Andrássy Manó kétszáz évvel ezelőtt, 1821. március 3-án született. Az évforduló alkalmából a SzNM - Betléri Múzeum munkatársai a krasznahorkai várban található családi sírboltban tisztelegtek a gróf emléke előtt. Máté Tímea, a betléri múzeum igazgatója elmondta, rendezvények keretében tervezik bemutatni Andrássy Manó életét, vállalkozói tevékenységét, utazásait, a művészet iránti érdeklődését, illetve azt is, hogyan éltek az arisztokraták a 19. század második felében...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Múltidőző: Sellyei József éjszakánként írt életműve

A magyar népi irodalom egyik nagy tehetségű alakja, akinek alig 15 év jutott az írásra? [...] Megannyi, szinte megválaszolhatatlannak tűnő kérdés Sellyei József halálának 80. évfordulóján. Az 1909-ben született Sellyei József nevével először 1927 karácsonyán találkozhatott a felvidéki magyar olvasó egy komáromi lapban. Az alig 18 éves ifjú képtelen megtagadni szülei-nagyszülei patinás örökségét, de ekkor még versekkel jelentkezik. Az ifjú Sellyeit apja az érsekújvári gimnázium magyar osztályába adja (ezt azért fontos hangsúlyozni, mert a család kétnyelvű, s később Hlinka pártja is megtámadja a fiatal író, hogy szlovák volta ellenére „átállt” a magyarokhoz), de elégséges anyagiak híján csak két évig tudják fedezni a tehetséges fiú iskoláztatását, s az ifjú Józsi 13 évesen már a szülei mellett gazdálkodik, hogy legalább a betevőt megtermelje. [...] Nos, ez a több mint 400 tételből álló életmű (ne feledjük, 32 évesen már halott) nem szorul mentegetésre, sőt ahogy Fábry Zoltán írja róla: „Sellyei ma szépprózai mérték és mérce lehet, belélegezhető, termékenyítő, utánozható előpéldázás; az egyéni hang varázsa, kisugárzó ereje és megkapó sugallata...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Ukrajnában nem lesz „helyi” idő

Denisz Smihal miniszterelnök kijelentette, az ország területén egységes kijevei idő lesz. Szükség esetén egyes térségek ajánlásokat kaphatnak, hogyan változtathatnak munkaidejükön alkalmazkodva az időzóna sajátosságaihoz, de semmilyen helyi idő nem jöhet szóba. A nyári időszámítás eltörlésével pedig megszűnik az emberekre nehezedő átállással járó stressz...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

A magyar kisebbség fogja megszervezni Ukrajnában a kettős állampolgárok tisztségeiktől megfosztását

Ukrajnában a kettős állampolgárok tisztségeiktől megfosztásának valódi célpontja nem a magyar kisebbség, mégis ők fogják az igazi károkat elszenvedni – mondta az Alapjogokért Központ elemzője az M1 aktuális csatorna szombat esti műsorában. Koskovic

Zoltán azt mondta: Ukrajnában rengeteg a kiskirály, és ezek egymással harcolnak a befolyásért és hatalomért. Úgy tűnhet, a kettős állampolgársággal kapcsolatos változtatások az oroszok elleni küzdelem miatt szükségesek, de “él a gyanúperrel”, hogy a valós ok az oligarchák elleni harc. Úgy véli, bár az ország hangoztatja a nyugati nyitás fontosságát, valószínűleg az ukrán politikai-gazdasági elit tisztában van azzal, hogy az ország euro atlanti integrációjának jelenleg nincs realitása... [...] Az ukránok nem veszik figyelembe, a tervezett változtatás milyen nehézséget fog okozni a kárpátaljai, magyar származású ukrán állampolgároknak. [...] A rendelet szerint ezután az ukrán nemzetbiztonság listázni fogja a kárpátaljai magyar állampolgárokat is, akik a jövőben sem állami hivatalt, sem önkormányzati tisztséget nem tölthetnének be, pártok tagjai és fontos állami vállalatok vezetői sem lehetnének...”
Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Líceumként működik tovább a Kossuth-középiskola

A Beregszászi 4. Számú Kossuth Lajos Középiskola 2021. március 1-től Beregszászi Kossuth Lajos Líceumként működik. Beregszász több mint százéves iskolája történetében többször fordult elő, hogy helyzete jelentősen megváltozott. Az intézmény státuszváltásáról beszélgettünk Zseltvai-Vezsdel Emese igazgatóval. [...] Az intézménynek jelenleg 705 tanulója van, akiket 52 pedagógus oktat és nevel...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Könyvajánló: Alkalmi mondatok zongorára

Megjelent a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszék vezetőjének, az MTA külső köztestületi tagjának, Beregszászi Anikónak legújabb kötete Alkalmi mondatok zongorára. A magyar nyelv oktatásának kihívásai kisebbségben címmel a Termini Egyesület kiadásában. A 204 oldalas kiadvány bemutatja és elemzi, hogy az ukrán közoktatásban milyen célok mentén, milyen szemléletben, milyen módszerekkel oktatják a magyar nyelvet, milyen tartalmi kérdések jelennek meg az oktatási folyamatban. A szerző Kárpátalja példája alapján feltárja azokat az elméleti és gyakorlati nehézségeket, illetve kihívásokat, amelyekkel kisebbségi helyzetben a magyar nyelv oktatása és a magyar nyelven folyó oktatás kapcsán szembe kell néznünk...”
Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Eddig több mint 130 ezer magyar kért tartós nagy-britanniai letelepedési engedélyt

A brit belügyminisztérium csütörtökön ismertetett friss adatai szerint eddig több mint 130 ezer magyar állampolgár folyamodott letelepedett státusért a brit hatóságokhoz. Nagy-Britannia tavaly január 31-én kilépett az Európai Unióból, de azok az EU-polgárok, akik 2020 végéig, a brit EU-tagság megszűnése (Brexit) után kezdődött átmeneti időszak lejártáig törvényesen és életvitelszerűen letelepedtek az országban, továbbra is maradhatnak megszerzett összes jogosultságuk megtartásával. Ehhez azonban meghatározatlan időre szóló tartózkodási engedélyért - hivatalos elnevezéssel letelepedett jogi státusért - kell folyamodniuk. A londoni belügyminisztérium negyedéves összesítése szerint ezt a 27 EU-tagország Nagy-Britanniában élő állampolgárai közül január 31-ig több mint öt millióan megtették. A tájékoztatáshoz fűzött, országokra lebontott lista élén a lengyelek és a románok állnak 911 240, illetve 836 980 letelepedési kérelemmel. A közép- és kelet-európai EU-tagországok állampolgárai közül a szlovénok nyújtották be a legkevesebb kérvényt: eddig 4410 szlovén állampolgár folyamodott letelepedett státusért...” Forrás: Rotapress.us: [teljes cikk >](#)

Politikum: A magyar kormány hatalmas összegekkel támogatja a közelálló kanadai embereket, szervezeteket

Hogyan és milyen mértékben támogatja a magyar kormány hatalmas összegekkel és nagy megrendelésekkel a hozzá közelálló kanadai embereket, szervezeteket és cégeket – erről cikkezik a kanadai magyar portál. A Hungarian Free Press a fentieket a Vinum Tokaj Canada Inc cég és annak tulajdonosa Balla Sándor példáján mutatja be. Ő tavaly négymillió kanadai dollárt (mintegy 94 millió forintot) kapott arra, hogy irodát és raktárt működtessen Torontóban...” Forrás: Canadahun.com: [teljes cikk >](#)

3. Wass Albert felolvasó maraton és interjú

Megtartották a 25 órás, 3. Wass Albert felolvasó maratont a Kárpát-medencében és azon is túl [...] Floridai beszélgetés Wass Albert gyermekével. [...] Virágvasárnap van Miami-ban. Az Istentisztelet után ebédre gyülekeznek az emberek. Megérkeznek Wass Albert fia. Megrázó-ébredő élmény, hogy én fogadhatom őket az ajtóban. A három férfi, Huba, Géza és Endre... [...]” Forrás: Maosz.org: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Gyász hír: Böjtös László, a clevelandi magyar élet meghatározó alakja

2021. február 23-án életének 89. évében elhunyt Böjtös László clevelandi tiszteletbeli magyar konzul, a Magyar Baráti Közösség hosszú éveket gondnoka, a clevelandi magyar élet meghatározó alakja. Böjtös László a magyarországi Vadosfán született 1931.

március 2-án. Apja evangélikus lelkész volt. 1950 és 1954 között a Budapesti Műszaki és Egyetemen tanult. 1956-ban a magyar forradalom kezdetekor Budapesten építészként dolgozott. [...] Az évek során számos épületet tervezett, köztük nyolc templomot. Böjtös László 1968-ban a Magyar Baráti Egyesület egyik alapító tagja volt. Az amerikai magyar szervezet elnökeként tevékenykedett, és háromszor választották meg a Clevelandi Magyar Klub elnökének...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Kepenyés Pál, a szobrászat Mexikóban élt Picassója

2021. február 28-án a mexikói Acapulcóban elhunyt a Pal Kepenyesként világhírvé vált Kepenyés Pál. [...] 1956-os szabadulása után a Kálvin téren és a Rákóczi úton fogott fegyvert a forradalom napjaiban, a harcok vérbe fojtása után két héttel, november 21-én – a BEOL szerint poggyászában egy Pilinszky-kötettel, illetve a ledöntött Sztálin-szobor darabjaival – jutott el Ausztriába, ahonnan egy gyűjtőtábor, illetve egy ingyenes elhelyezést nyújtó bécsi szálloda érintésével került egy menekültekkel teli, Párizs felé tartó különvonatra. Két évet töltött a francia fővárosban, ahol a L’Ecole Superieur de Beaux Arts-on folytatta tanulmányait. Egy Feltámadás-szobra eladásából szerzett bevételével jutott el Mexikóvárosig... [...] A szobrászat Picassójaként emlegetett, számos hollywoodi film megszületésében is részt vállaló Kepenyés Mexikóban az elsők közt kapott Beccsületrendet, Magyarországon pedig 2020-ban Kossuth-díjjal ismerték el a munkásságát...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Kristóffy Iván, a Massachusettsi Magyar Egyesület alapítója

Kristóffy Iván a Massachusettsi Magyar Egyesület egyik fő alapítója, hosszú ideig elnöke, legfőbb megvalósítója, Bostonba érkezésétől haláláig hűséges és lelkes támogatója 2021. február 23-án hunyt el. Munkássága kiemelkedő, rengeteget tett a magyar-amerikai közösségért, magyar és erdélyi-magyar kapcsolatokért és oktatásért...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)

USA Nyugati Parti Magyar Tudósklub nyitott taggyűlése

Tisztelettel meghívjuk Önöket következő taggyűlésünkre, amelyet természetesen ez alkalommal is online tartunk meg. A legutóbbi orvosi témájú előadás után ismét egy mérnöki témakörrel, rotordinamikáról fogunk beszélgetni. Az érdekes ismeretterjesztő előadást Dr. Komzsik Lajos mérnök matematikustól hallhatjuk majd...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)